

EUGEEN YOORS (1879-1975)

Uitgebreide synthese van leven en artistiek oeuvre

1. Biografische Context

Eugeen Yoors werd op 7 november 1879 geboren in Antwerpen. Zijn vorming werd diepgaand beïnvloed door zijn vroege jeugd in Andalusië, waar zijn vader consul was. De intense Spaanse zon en de levendige kleuren die hij daar ervoer, zouden later de kern vormen van zijn artistieke taal als glazenier.

- **Opleiding:** Hij volgde studies aan de academies van Sevilla en Antwerpen, en perfectioneerde zijn techniek aan de *École des Beaux Arts* in Parijs.
- **Oorlogsperiode:** Tijdens de Eerste Wereldoorlog verbleef hij in kamp Zeist (Nederland). Hier ontmoette hij zijn echtgenote, de pacifiste Magda Peeters, en werkte hij samen met kunstenaars zoals Rik Wouters en Joe English.
- **Nalatenschap:** Zijn zoon, Jan Yoors, trad in zijn voetsporen en verwierf wereldfaam als wandtapijtkunstenaar in New York.

2. De Pelgrimbeweging

In 1924 was Yoors medestichter van **De Pelgrimbeweging**, samen met figuren als Felix Timmermans en architect Flor Van Reeth. De beweging streefde naar een 'herkerstening' van de kunst, waarbij de spirituele diepgang en de integriteit van het ambacht centraal stonden. Voor Yoors was een kunstwerk geen louter object, maar een middel om de toeschouwer dichterbij het sacrale te brengen.

3. Artistieke Visie en Techniek

Yoors wordt beschouwd als de belangrijkste vernieuwer van de architecturale glaskunst in de eerste helft van de 20e eeuw in België. Hij zette zich af tegen de puur kopiërende neogotiek en streefde naar een visionaire stijl.

- **Technische Innovatie:** Hij paste de techniek van het 'doubleren' toe, waarbij glasplaten over elkaar werden gelegd om complexe kleurnuances te creëren.

- **Licht als Materiaal:** Voor Yoors was de zon de eigenlijke schilder; het glasraam fungeerde als een filter om een gewijde atmosfeer te scheppen.

4. Belangrijke Realisaties

Boodschapskapel Heverlee

Zijn meest monumentale werk bevindt zich in het Heilig-Hartinstituut in Heverlee (1930). Met zestien glasramen die een oppervlakte van circa 450 m² beslaan, creëerde hij hier een unieke lichtomgeving die tot op de dag van vandaag als een meesterwerk wordt beschouwd.

Sporen in Berchem

De documentatie van Mia Verbanck belicht specifiek zijn lokale impact:

- **De Doopkapel:** Ramen met de voorstellingen van Noach en Mozes (1956).
- **Het Secretariaat:** Een historisch raam van Maria met Kind, dat stilistisch nauw aansluit bij zijn werk voor de Pelgrimbeweging.
- **De Goede Herder:** Een glaskunstwerk waarvan de toeschrijving aan Yoors in 2018 definitief werd bevestigd na onderzoek in het KADOC-archief.

Opmerking: Eugeen Yoors mag niet verward worden met de dierenschilder Eugeen Joors (1850-1910). Hoewel beiden verbonden zijn met Berchem, was Eugeen Yoors de visionaire modernist die de glaskunst transformeerde.

5. Erkenning

Ondanks zijn soms moeizame relatie met conservatieve kerkbesturen, kreeg hij op late leeftijd erkenning met de pauselijke onderscheiding van de Sint-Silvesterorde (1967). Hij bleef tot op zeer hoge leeftijd actief, ondanks het feit dat hij op het einde van zijn leven volledig blind was.